

KARTA KURSU

Nazwa	Epistemologia		
Nazwa w j. ang.	Epistemology		
Kod		Punktacja ECTS*	4
Koordinator	Dr hab. Włodzimierz Heflik, prof. UKEN	Zespół dydaktyczny Dr hab. Włodzimierz Heflik Dr hab. Jan Wawrzyniak, prof. UKEN	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest wprowadzenie studentów w podstawowe zagadnienia, pojęcia i sposoby argumentacji w epistemologii, jako jednej z dwóch (obok ontologii/metafizyki) podstawowych teoretycznych części filozofii. W toku kursu przedstawione zostają rozmaite modele aktów poznawczych oraz ich założenia ontologiczne. Każde omawiane zagadnienie jest przedstawione jako w istocie spór pomiędzy (co najmniej) dwiema konkurencyjnymi koncepcjami. Takie podejście pozwala ćwiczyć zdolności analityczne, ujawniać mocne i słabe strony prezentowanych koncepcji. Kurs ma także za zadanie pokazanie licznych związków pomiędzy epistemologią a ontologią, logiką i filozofią umysłu / kognitywistyką. Ukazywanie formalnych schematów, kryjących się za szczegółowymi argumentacjami na rzecz poszczególnych stanowisk epistemologicznych, pozwoli ponadto ćwiczyć logiczną biegłość na konkretnych przykładach, interesujących z filozoficznego punktu widzenia. .

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość elementarnych procedur logicznych i analitycznych
Umiejętności	Umiejętność formułowania zdań i argumentacji w oparciu o rozumienie pojęć filozoficznych
Kursy	Wstęp do filozofii

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 zna i rozumie na poziomie podstawowym rolę refleksji filozoficznej z zakresu epistemologii w kształtowaniu kultury	H1A_W01
	W02 zna podstawową terminologię filozoficzną w obszarze epistemologii w języku polskim	H1A_W02
	W03 zna podstawową terminologię filozoficzną z zakresu epistemologii w wybranym języku obcym nowożytnym	H1A_W03
	W04 zna powiązania między głównymi działami filozofii oraz miejscem i rolą epistemologii	H1A_W05
	W05 zna i rozumie historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych w zakresie epistemologii	H1A_W07

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych w zakresie epistemologii	H1A_U01
	U02 czyta ze zrozumieniem i interpretuje tekst filozoficzny z zakresu epistemologii	H1A_U05
	U03 tłumaczy obcojęzyczne materiały źródłowe o średnim poziomie trudności z zakresu epistemologii	H1A_U10
	U04 poprawnie stosuje poznaną terminologię filozoficzną z zakresu epistemologii	H1A_U02

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
-----------------------	-----------------------------	-------------------------------------

	K01 realistycznie ocenia swoje kompetencje i stopień zaawansowania wiedzy i umiejętności z zakresu epistemologii K02 na podstawie analizy nowych sytuacji i problemów samodzielnie formułuje propozycje ich rozwiązania, z wykorzystaniem pojęć i metod stosowanych w epistemologii K03 jest człowiekiem niezależnym, potrafi bronić własnych przekonań, wykorzystując sposoby argumentacji występujące w epistemologii	3H1A_K01 H1A_K04 H1A_K03
--	---	--

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	30	30										

Opis metod prowadzenia zajęć

Kurs składa się z dwóch komplementarnych części: wykładu i ćwiczeń. Podczas wykładu prezentowane są - w formie syntetycznej - podstawowe problemy (14 wymienionych niżej zagadnień), z kolei w trakcie ćwiczeń dominuje podejście analityczne. Każdy z omawianych tekstów oświetla pewne szczegółowe zagadnienie. Teksty omawiane na ćwiczeniach są tak dobrane, by w maksymalnym stopniu ilustrować i rozszerzać informacje przekazywane podczas wykładu. Zarówno w trakcie wykładu jak i podczas ćwiczeń podkreślona zostaje rola modeli, opartych często na wykorzystaniu roli wyobraźni i metafor. Dzięki temu trudne i abstrakcyjne problemy epistemologiczne mogą stać się łatwiejsze do zrozumienia i przyswojenia przez studentów.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	szkolenia w	Zajęcia terenowe	laboratoryjnaPraca	indywidualnyProjekt	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	(esej)Praca pisemna	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								x				X	
W02								x				X	
W03								x				X	
W04								x				X	
W05								x				X	

U01								x					X	
U02								x					X	
U03								x					X	
U04								x					X	
K01								x					X	
K02								x					X	
K03								x					X	

Kryteria oceny	1. Końcowy egzamin pisemny sprawdzający wiedzę z zakresu problematyki podejmowanej podczas wykładu oraz treści tekstów omawianych na ćwiczeniach 2. Aktywność podczas zajęć
----------------	--

Uwagi	Dwie nieobecności w trakcie semestru – bez konsekwencji. Większa absencja skutkuje koniecznością przygotowania dodatkowych zadań, wyznaczonych przez prowadzącego.
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Zagadnienia metateoretyczne 2. Spór o źródła poznania: racjonalizm - empiryzm 3. Spór o granice poznania: idealizm - realizm 4. Teorie percepcji 5. Problem pamięci 6. Problematyka prawdy - wybrane koncepcje 7. Wiedza – różne sposoby jej rozumienia 8. Klasyczna koncepcja wiedzy 9. Analiza pojęcia wiedzy i problem Gettier'a 10. Zagadnienie uzasadnienia 11. Wiedza aprioryczna i argumentacja transcendentna 12. Świadomość, samoświadomość i samowiedza 13. Wiedza naukowa i problem prawdy w ujęciu Poppera 14. Sceptycyzm i spór o wartość wiedzy

Wykaz literatury podstawowej

Kazimierz Ajdukiewicz, <i>Zagadnienia i kierunki filozoficzne</i>, kilka wydań. Michał Hempoliński, <i>Filozofia współczesna</i>, Warszawa 1989. Renata Ziemińska (red.), <i>Przewodnik po epistemologii</i>, Kraków 2013. Jan Woleński, <i>Epistemologia</i>, Warszawa 2005. Adam Grobler, <i>Epistemologia. Sandwiczowa teoria wiedzy</i>, Kraków 2019. Adam Morton, <i>Przewodnik po teorii poznania</i>, Warszawa 2002. Oraz opracowania obcojęzyczne: Robert Audi, <i>Epistemology – A Contemporary Introduction to the Theory of Knowledge</i>, Routledge, New York – London 2003. Jonatan Dancy, <i>An Introduction to Contemporary Epistemology</i>, Blackwell, Oxford 1985.

Thomas Grundmann, *Analytische Einführung in die Erkenntnistheorie*, Walter de Gruyter, Berlin – New York 2008.

Wykaz literatury uzupełniającej

Gottfried Gabriel, *Teoria poznania – od Kartezjusza do Wittgensteina*, Kraków 2007.

Adam Grobler, *Metodologia nauk*, Kraków 2007.

Epistemologia współcześnie, M. Hetmański (red.), WAM, Kraków 2007.

Wiedza, Damian Leszczyński (red.), Wrocław 2013.

Jacek Jadacki, *Spór o granice poznania*, PWN, Warszawa 1985..

Robert Piłat, *Aporie samowiedzy*, Warszawa 2013.

Grzegorz Trela, *Metafory filozoficzne, czyli chmury i zegary*, Warszawa 2010.

Renata Ziemińska, *Sceptycyzm*, Toruń 2015.

Simon Blackburn, *Oksfordzki słownik filozoficzny*, Warszawa 1997.

Mała encyklopedia logiki, red. W. Marciszewski, Warszawa 1970 (1988 2.wyd.)

*Teksty obowiązujące na ćwiczenia:

Moore G. E., *Status danych zmysłowych*, w: *Filozofia percepcji. Fragmenty filozofii analitycznej*, red. B. Chwedeńczuk, Warszawa 1995, s. 23-44.

Searle J. *Intencjonalność percepcji*, w: *Filozofia percepcji* (op. cit.), s. 223-263.

Ayer A., *Pamięć*, w: *Problem poznania*, Warszawa 1965, s. 170-195.

Russell B., *Prawda i fałsz*, w: tenże *Problemy filozofii*, Warszawa 1995, s. 131-142.

Popper K., *Wiedza hipotetyczna. Moje rozwiązanie problemu indukcji*, w: tenże *Wiedza obiektywna*, Warszawa, s. 9-49.

Chisholm R., *Czym jest wiedza?*, w: tenże *Teoria poznania*, Lublin 1994, s. 173-190.

Nagel Th., *Jak to jest być nietoperzem?*, w: *Pytania ostateczne*, Warszawa 1997, 203-220.

Chisholm R. *Internalizm i eksternalizm*, w: tenże *Teoria poznania*, Lublin 1994, s. 145-160.

Descartes R., *Medytacje o pierwszej filozofii* (medytacja pierwsza i druga), PWN, Warszawa 1958.

Putnam H., *Dlaczego rozumu nie można znaturalizować?*, w: *Wiele twarzy realizmu i inne eseje*, Warszawa 1998, s. 263 -293.

Ingarden R., *Niebezpieczeństwo petitionis principii w teorii poznania*, w: tenże *U podstaw teorii poznania*, Warszawa 1971, s. 357-380.

*Uwaga: z tej listy zostanie wybranych max. 6 – 7 tekstów, które będą dyskutowane na ćwiczeniach

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	25

Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	--
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	25
Ogółem bilans czasu pracy		120
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4